

U I T H E T V E L D

te geven. Sinds een jaar kan *Wablieft*, dankzij de steun van CERA (www.cera.be), ook op deze vragen ingaan.

Duidelijk schrijven

Vorig jaar gaf *Wablieft* bijvoorbeeld een cursus 'duidelijk schrijven' aan medewerkers van de VDAB³, aan straatboekwerkers, aan personeelsleden van de dienst Samenlevingsopbouw, aan enkele centra voor basiseducatie en aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De redactie schreef of herschreef onder meer een brochure over de rechten en plichten van huurders van een sociale verhuurmaatschappij, de visietekst van een bureau voor begeleiding van mensen met een arbeidshandicap, het huis-houdelijke reglement van een provinciaal onthaalbureau en een opvanghuis voor niet-begeleide minderjarige asielzoe-

kers, brieven aan de cliënten van een OCMW⁴, een informatiebrochure voor verenigingen waar armen het woord nemen en een informatiekraantje voor de bewoners van Balen en Overpelt over de saneringswerken in hun gemeente.

Meer info over 'Wablieft tekstadvies' op www.wablieft.be of tel (+32) 015 44 65 00.

Noten

¹ VOCB: Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie.

² Bron: *Laaggeletterd in de Lage Landen*, elektronische publicatie door Ella Bohnenn, Christine Ceulemans, Carry van de Guchte, Jeanne Kurvers en Tine Van Tendeloo. Den Haag: De Nederlandse Taalunie, 2004.

³ VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling.

⁴ OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn.

G E V O N D E N V O O R W E R P E N

Spellingseigenaardigheden

In een van de dictees die Henny Jellema haar leerlingen (geen analfabeten, maar jongeren in een internationale schakelklas) wekelijks geeft en dat dit keer over tafeldekken ging, kwam zij onderstaande fout tegen die zij met rood omcirkelde.

Ik zet de koffiepote ook kraal.

Fouten zijn eigenlijk de spiegel van het leerproces en hier wordt duidelijk dat deze leerling een *r* wel kan onderscheiden en opschrijven, maar dat de *r* in combinatie met een *l* in één woord toch te veel van het goede is. Dan speelt zijn moedertaal hem parten: het Chinees. Voor een moedertaalspreker zijn de */r/* en de */l/* immers gelijk. En als je in de tweede taal wel onderscheid moet maken, valt het niet mee dat in praktijk te brengen, ook al hoeven die klanken hier niet uitgesproken te worden. Verder zond Henny ons het dictee van twee leerlingen uit Ethiopië in haar klas. 'Het zijn goede spellers', schrijft ze, 'spre-

ken in het Nederlands gaat heel goed bij hen. Hun alertheid bij de uitspraak is terug te vinden in hun wijze van spellen, denk ik, maar allebei schrijven ze *kante* in plaats van *kant*. Geen enkele van de tien andere leerlingen in de klas maakte deze fout. Dus een vraag voor lezers van *ALFA-nieuws*: kent iemand dit? Is er een verklaring?'

Het mes komt aan de ander kante.

Er zijn verscheidene mogelijke verklaringen voor het spellinggedrag van de twee Ethiopische leerlingen. Ethiopische leerlingen hebben misschien moeite met de *nt*-combinatie aan het eind van een woord, want ze schrijven alle twee *kante*. De *t* aan het eind van een woord is voor meer groepen leerders met een bepaalde moedertaal erg moeilijk om uit te spreken en waarschijnlijk ook om waar te nemen, en dus ook om te spellen. Ze maken er dan een lettergreep bij door een toonloze *e* of *sjwa* toe te voegen. Je krijgt dan *kan-te* in plaats van *kant*. Je ziet dat ook vaak bij Chinese

leerders die *loopt* uitspreken als *loopte* of *lo-pet*, omdat een lettergreep in het Chinees nooit eindigt op een ploffer (*p*, *k*) plus *t*: pakt, loopt. Ook Marokkanen hebben problemen met zo'n medeklinkergroep en zij lezen dus ook hardop: *lopet* en *pakket*, of *loopte* en *pakte*. Sihin, de eerste Ethiopische leerling, schrijft trouwens ook *naast* als *naaste*, wat in dezelfde richting wijst.

Misschien heeft Henny de *t* een beetje nadrukkelijk uitgesproken, of wat aangezet. Goede luisteraars die misschien twee soorten *t*'s kennen in hun moedertaal – en dat blijkt zo te zijn in het Amhaars – willen dat ook weergeven in hun schrijfwijze. En ten slotte klinkt de *t* van *kant* ook anders dan de laatste *t* van *theepot*.

Het is ook opvallend dat alle drie de leerders het woordje *andere* fout spellen. Ze horen kennelijk de tweede toonloze *e* niet goed. Om met enige zekerheid een uitspraak te kunnen over de oorzaak moet je dan eigenlijk meer dictees hebben en wat meer weten over een van de talen van Ethiopië, het Amhaars.